

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

06.12.2021. Nr. 1-5/282

Tieslietu ministrijai
pasts@tm.gov.lv

**Ieslodzījuma vietu pārvaldes
priekšnieka p.i. T.Trockai**
pasts@iev.gov.lv

*Par īslaicīgo satikšanos aizstāšanu
ar videosaziņu Covid-19 infekcijas
izplatības laikā*

Jau ilgstošu laiku, vairāk kā divus gadus, Latvijā ir ieviesti virkne pasākumu un ierobežojumu ar mērķi apturēt un ierobežot Covid-19 infekcijas izplatību, kā rezultātā ir noteikts īpašs tiesiskais regulējums, kas ierobežo visas sabiedrības, tostarp, ieslodzījuma vietās esošo personu tiesības. Šajā sakarā tiesībsargs regulāri saņem ieslodzīto un viņu tuvinieku iesniegumus, kuros ir norādīts uz tiesību uz privāto dzīvi ierobežojumiem, liedzot ieslodzītajiem tiesības satikt savus tuviniekus, tādējādi radot risku, ka ieslodzītie zaudē saikni ar savu ģimeni un citiem sev tuviem cilvēkiem.

Latvijas Republikas Satversmes 96.pants paredz, ka ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Arī Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un korespondences neaizskaramību. Persona atrodies ieslodzījumā, saglabā savas pamattiesības. Tomēr nav šaubu, ka atrašanās brīvības atņemšanas vietā pati par sevi ierobežo personas iespējas netraucēti baudīt savas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, un tam ir tiesisks pamats. Tomēr ierobežojumiem, kas noteikti attiecībā uz ieslodzītajām personām, ir jābūt proporcionāliem un tiem nevajadzētu būt striktākiem par to apjomu, kas ir absolūti nepieciešams mērķim, kura sasniegšanai tie paredzēti¹. Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir norādījusi, ka, lai ieslodzītais pēc iespējas pilnvērtīgāk spētu baudīt savas tiesības uz ģimenes dzīves neaizskaramību, cietuma administrācijai ir jāsniedz atbalsts saskarsmes uzturēšanai.² Šādos gadījumos valstij būtu jānodrošina, ka cietuma režīms piedāvā veidus, kā kompensēt ieslodzījuma radītās desocializējošās sekas. Sevišķi svarīgi tas ir notiesātajiem, kam ieslodzījumā

¹ Skat. Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikums Rec(2006)2 dalībvalstīm Par Eiropas cietumu noteikumiem, 3.p. pieejams: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>

² Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000.gada 28.decembra spriedums lietā "Messina pret Itāliju", (Nr. 2), Nr. 25498/94, 61.p.

jāatrodas ilgstoši.³ Būtisks ieslodzīto tiesību elements ir ģimenes dzīves neaizskaramība, ko iestādes nodrošina vai, vajadzības gadījumā, palīdz ieslodzītajam uzturēt kontaktus ar tuvākajiem ģimenes locekļiem.⁴

Covid-19 izplatības pārvaldības likuma 38.panta pirmā un trešā daļa paredz, ka epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka rīkojumu uz laiku var tikt ierobežota ieslodzījuma vietu apmeklēšana un likumā noteiktās ieslodzīto tiesības. Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota persona pārvalda visu veidu krīzes situācijas ieslodzījuma vietā. Secināms, ka atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, lai ierobežotu Covid-19 izplatību ieslodzījuma vietās, Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks ir tiesīgs ierobežot ieslodzīto personu tiesības, tostarp tiesības uz īslaicīgo satikšanos.

Atbilstoši Ieslodzījuma vietu pārvaldes mājas lapā publicētajai informācijai ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka rīkojumu visās ieslodzījuma vietās no 2021.gada 20.oktobra līdz 15.novembrim (sākotnēji pagarināts līdz 30.novembrim)⁵ un attiecīgi šobrīd pagarināts līdz 2021.gada 31.decembrim⁶ noteikti vairāki ieslodzīto tiesību ierobežojumi, tostarp, pārtraukt un neplānot īslaicīgās un ilglaicīgās satikšanās ar radniekiem un citām personām. Tādējādi secināms, ka ieslodzītajiem jebkāda veida satikšanās (īslaicīgās un ilgstošās) ir liegtas no 2021.gada 20.oktobra un minētie ierobežojumi turpināsies vismaz līdz 2021.gada 31.decembrim. Jāatzīmē, ka jau iepriekš šāds aizliegums tika noteikts no 2020.gada 17.marta līdz 2020.gada 25.jūnijam, kā arī no 2020.gada 7.novembra līdz 2021.gada 7.jūnijam (aptuveni desmit mēnešus)⁷. Līdz ar to, kopumā ar nelieliem starplaikiem, tiesības uz satikšanos ieslodzītajiem ir tikušas liegtas aptuveni gadu un joprojām nav prognozējama Covid-19 infekcijas turpmākā izplatība, līdz ar to arī iespēja ieslodzītajiem īstenot tiesības uz satikšanos.

Nav šaubu, ka noteiktais aizliegums īstenot īslaicīgās satikšanās būtiski skar ieslodzīto tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Tāpat ir saprotams, ka pēdējo gadu laikā valstī esošā sarežģītā epidemioloģiskā situācija saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību ir prasījusi veikt neatliekamus un stingrus pasākumus, jo īpaši ieslodzījuma vietās (ieslodzīto veselības stāvoklis, uzturēšanos slēgtās telpās, kas rada paaugstinātu risku infekcijas izplatībai). Nešaubīgi minētie ierobežojumi ir vērsti uz to, lai pēc iespējas mazinātu trešo personu saskarsmi ar ieslodzītajiem un pie pašreizējās epidemioloģiskās situācijas valstī kopumā un ieslodzījuma vietās, tiem ir saskatāms leģitīms mērķis, proti, citu cilvēku veselības un dzīvības aizsardzība.

Tomēr ņemot vērā to, ka ierobežojumi tikties Covid-19 pandēmijas ietekmē jau ir ilgstoši (ar nelieliem pārtraukumiem) un to ilgums joprojām nav prognozējams, tiesībsarga ieskatā valstij ir pienākums veikt atbilstošus alternatīvus pasākumus, lai pēc iespējas mazāk ierobežotu būtiskas personu tiesības. Proti, pastāvot aizliegumam ieslodzītajiem īstenot tiesības uz satikšanos, visiem ieslodzītajiem ir jānodrošina iespēja īslaicīgās tikšanās aizstāt ar videosaziņu. Tiesībsargs jau iepriekš 2021.gada 28.maija vēstulē Nr.1-5/112 Ieslodzījuma vietu pārvaldei cita starpā atzīmēja, ka īslaicīgo satikšanos aizstāšana ar videosaziņu būtu alternatīvs risinājums saskarsmes tiesību nodrošināšanai. Turklāt jāatzīmē, ka pandēmijas ietekmē arī sabiedrībā pēdējo gadu laikā ir attīstījusies un

³ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2015.gada 30.jūnija spriedums lietā "Khoroshenko v. Russia", Nr.41418/04, 144.p.

⁴ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000.gada 28.decembra spriedums lietā "Messina pret Itāliju", (Nr. 2), Nr. 25498/94, 61.p.

⁵ <https://www.ievp.gov.lv/lv/jaunums/ieslodzijuma-vietas-noteiktas-stingrakas-epidemiologiskas-drosibas-prasibas-pagarinatas-lidz-30novembrim>

⁶ <https://www.ievp.gov.lv/lv/jaunums/visas-ieslodzijuma-vietas-noteiktie-ierobejojumi-ir-pagarinati-lidz-31decembrim>

⁷ Tiesībsarga 2021.gada 28.maija vēstule Nr.1-5/112 Ieslodzījuma vietu pārvaldei pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/uploads/media/default/0001/01/dad24f124a957dc8cca309697a623576f61cf0.pdf>

pilnveidojusies prakse aizstāt klātienē tikšanās ar tehniskiem risinājumiem, tādēļ jo īpaši nespēja nodrošināt videosaziņu pie šādiem būtiskiem personas tiesību ierobežojumiem (ilgstošiem) ieslodzījuma vietās, nav attaisnojama. Ja gadījumā visās ieslodzījuma vietās nepastāv tehniskas iespējas nodrošināt īslaicīgo satikšanos aizstāšanu ar videosaziņu, tad valstij ir jārūpējas, lai šādas iespējas tiktu radītas.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu